

TIẾN SĨ NĂNG LƯỢNG VÀ VẬT LIỆU NGUYÊN THANH MỸ NGƯỜI “3 TRONG 1”

HUỲNH PHƯỚC LỢI

ÍT AI NGỜ TẠI KCN LONG ĐỨC CỦA TỈNH TRÀ VINH LẠI CÓ NHÀ MÁY CHUYÊN SẢN XUẤT NHỮNG VẬT LIỆU HỮU CƠ, PHÁT QUANG, MÀNG BIẾN ĐỔI NĂNG LƯỢNG MẶT TRỜI, TẠO HÌNH BA CHIỀU, BẢN KEM CTP - MỘT PHÁT MINH QUAN TRỌNG CỦA NGÀNH IN THẾ GIỚI. TẤT CẢ ĐỀU LÀ NHỮNG CÔNG NGHỆ THUỘC LOẠI TIÊN TIẾN NHẤT HIỆN NAY. NGƯỜI ĐƯA CÔNG NGHỆ QUANG ĐIỆN TỬ VỀ “LÀNG” LÀ TIẾN SĨ NĂNG LƯỢNG VÀ VẬT LIỆU NGUYÊN THANH MỸ (ẢNH), TỔNG GIÁM ĐỐC CÔNG TY HÓA CHẤT MỸ LAN, TRÀ VINH, KIỂM CHỦ TỊCH CÔNG TY AMERICAN DYE SOURCE (ADS) QUEBEC, CANADA.

Gian nan lập nghiệp

Phải hẹn năm lần bảy lượt, chúng tôi mới gặp được tiến sĩ Nguyễn Thanh Mỹ. Ông bận túi bụi với cả núi công việc, khi cùng lúc điều hành các công ty ở Trà Vinh, Canada và chuyển giao công nghệ cho hàng chục công ty sản xuất vật liệu quang điện tử ở nhiều nước trên thế giới.

Với phong cách sôi nổi, trẻ trung, giản dị, dễ gần gũi, ông Mỹ say sưa nói về công việc mà mình đang theo đuổi. “Mỹ Lan là tên con gái tôi và tôi dùng tên con để đặt tên cho công ty hóa chất và công ty sản xuất vật tư ngành in tại KCN Long Đức” - ông Mỹ bộc bạch. Nhà xưởng công ty được xây dựng khang trang, hiện đại với những thiết bị thuộc loại tiên tiến hàng đầu thế giới, xung quanh là hàng cây xanh bao bọc thoáng mát. Cận đó là sân bóng đá, sân tennis, đường chạy điền kinh, hồ cá... Tất cả cả phòng ốc làm việc, hội trường, phòng thí nghiệm, nghiên cứu, nơi sản xuất... đều được thiết kế mới lạ. Ông Mỹ bất mĩ, cơ ngơi này được làm theo phong cách ở Trung tâm nghiên cứu Almaden (IBM - Hoa Kỳ), nơi ông từng làm việc, với mục tiêu tạo không gian mở, thoáng, hấp dẫn, đan xen giữa làm việc và giải trí nhằm kích thích sự sáng tạo của đội ngũ cán bộ, kỹ sư.

Để có được cơ ngơi đồ sộ như hôm nay, ông Mỹ đã trải qua nhiều năm tháng cơ cực. Là anh cả trong gia đình có 5 anh em ở làng quê Thanh Mỹ, huyện Châu Thành, tỉnh Trà Vinh, tuổi thơ của ông phải đi bán kem kiếm sống. Thời đó, chiến tranh và nghèo đói nên chuyện học hành ở nông thôn gặp rất nhiều khó khăn. Lo cái ăn và lo tránh đạn đã vớt vát, vì thế nhiều người không được đến trường hoặc phải bỏ học giữa chừng. Nhưng cậu bé Mỹ lúc đó suy nghĩ khác. Sáng cậu đi bán kem, bán bánh mì dạo, chiều vác ồm cặp sách đến trường, xem chuyện học là con đường duy nhất để thoát khỏi cảnh nghèo. Tấn tảo chịu khó, bất chấp gia đình gặp biến cố khi cha bỏ nhà đi để lại cảnh neo nhóc cho gia đình, cậu bé Mỹ gạt nước mắt tiếp tục đứng lên. Cậu học

hết tiểu học rồi tiếp lên trung học, đến khi thi đậu vào trường Đại học Bách khoa ở Sài Gòn, cả xóm đều bán tin bán nghi không tin đó là sự thật. Cảnh nghèo vẫn chưa buông tha, khi khăn gói lên Sài Gòn học, cậu sinh viên phải kiếm tiền bằng nghề đá banh mướn để tự chi phí những năm học đại học. Năm 1978, tốt nghiệp đại học nhưng chẳng tìm được việc làm, cậu buồn bã trở về quê.

Cuộc sống cơ cực khiến ông Mỹ nảy ý định vượt biên. Ông tâm sự: “Năm 1979, tôi vượt biên sang Canada bằng đường biển với 2 bàn tay trắng. Lúc đó tôi chẳng suy nghĩ gì xa xôi, chỉ mong ra nước ngoài tìm công việc gì đó làm kiếm tiền nuôi mẹ, nuôi em”. Thời gian đầu ở xứ người, ông làm nghề rửa chén cho các nhà hàng. Thấy ông hiền lành, siêng năng, chân thật, chủ nhà hàng cho “lên chức” làm bếp, rồi phụ bồi, bồi... Sau 12 năm đeo bám, cứ ngỡ cuộc đời gắn với cái nghề làm nhà hàng thì duyên cơ

đưa ông gặp bà Bùi Thị Nhân. Hai người yêu nhau và quyết định đi đến hôn nhân. Do gia đình bên vợ rất nề nếp nên khó chấp nhận chàng rể làm nghề bồi bàn. Vì thế ông hứa sẽ tiếp tục học để trở thành kỹ sư, không cho vợ khổ.

Tình yêu nung đúc ý chí, chàng trai nghèo Nguyễn Thanh Mỹ trở lại con đường học một cách cao độ. Từ 8 giờ sáng đến 1 giờ trưa học ở trường; từ 2 giờ chiều đến 2 giờ sáng đi làm ở nhà hàng để kiếm tiền, sau đó tự học đến 4 giờ rưỡi. Ngày nào cũng vậy, ròng rã suốt 7 năm. Với sự kiên trì hiếm có, cộng với sự thông minh vốn có, ông Mỹ thi đậu, giành 2 suất học bổng để học dự bị đại học và sau đó bảo vệ thành công luận án thạc sĩ về “chất xúc dị thể” và luận án tiến sĩ về “hợp chất cao phân tử liên hợp điện quang”.

Lập công ty đa quốc gia

Với tấm bằng tiến sĩ ở Canada, ông được nhiều tập đoàn lớn trên thế giới về điện toán và in ấn mời về làm việc. Ông đã lần lượt làm việc cho những “đại gia” như IBM Almaden Research Center, Sun Chemical, Kodak Polychrome Graphics với mức lương cao. Vừa làm vừa nghiên cứu khoa học, ông Mỹ đã có trong tay 50 bằng phát minh đăng cấp quốc tế. Năm 1995, ông là 1 trong 3 nhà khoa học phát minh bản kẽm nhiệt CTP với ưu điểm tạo hình trực tiếp từ tia laser hồng ngoại bằng kỹ thuật số, tạo cho bản in đẹp, sắc nét, chính xác... thích hợp cho việc in báo, tạp chí. Bản kẽm CTP đem lại lợi nhuận nhiều hơn bản kẽm thường, vì vậy rất được các nhà in trên thế giới sử dụng, riêng tại Hoa Kỳ có trên 70% nhà in dùng bản kẽm này. Do áp dụng công nghệ hiện đại nên tiến thuê bản quyền cho một bản kẽm CTP lên đến hàng triệu USD/năm.

Nghiên cứu hóa chất để sản xuất bản kẽm ở Công ty Mỹ Lan. Ảnh: T. Tường

Sau thời gian bốn ba làm thuê cho các tập đoàn lớn, ông Mỹ tách ra làm riêng, lập công ty ADS chuyên nghiên cứu, sản xuất vật liệu hữu cơ dùng trong ngành in, phát quang, ngành điện tử, tạo hình ba chiều, màng biến đổi năng lượng mặt trời, chống hàng giả... Theo ông Mỹ, trên thế giới rất ít công ty chuyên nghiệp về lĩnh vực này, vì thế ADS chọn đây là thế mạnh bởi ông là “người trong cuộc”. Các sản phẩm của ADS có giá bán rất cao, từ hàng trăm đến hàng trăm ngàn USD/kg. Ngoài ra ông còn cho các công ty thuê bản quyền phát minh, đem lại nguồn thu rất lớn cho ADS.

Năm 1999, trong lần về thăm quê, con gái ông gợi ý mua một miếng đất ở Phú Quốc để làm du lịch đón đầu sự phát triển của hòn đảo ngọc này. Từ gợi ý đó, ông chợt nghĩ đến chuyện mở công ty ngay tại Trà Vinh nhằm chuyển giao những phát minh tiên tiến, công nghệ hiện đại về cho quê hương ứng dụng. Bởi thực tế

đa số các nhà in trong nước đều nhập công nghệ của nước ngoài nhưng chất lượng không ổn định. Nói là làm, ông mang ý định đầu tư ở quê hương trình bày cho các vị lãnh đạo tỉnh Trà Vinh nghe. Lúc đầu số người ủng hộ thì ít, còn số hoài nghi thì nhiều bởi lúc đó còn quan niệm Việt kiều hay... nói láo, lừa gạt. Các ngành chức năng Trà Vinh đã liên hệ đến Đại sứ quán Việt Nam ở Canada xác minh cận kề “lý lịch” của ông Mỹ. Kết quả, ông là một doanh nhân và là nhà khoa học nổi tiếng ở Canada và nhiều nước trên thế giới. Lãnh đạo tỉnh Trà Vinh mở cờ trong bụng, xem ông Mỹ là nhà tri thức hàng đầu, sẽ đóng góp thiết thực vào việc phát triển địa phương. Vậy là kế hoạch xây nhà máy ở KCN Long Đức được tỉnh chấp thuận. Tuy nhiên nghe đến sản xuất hóa chất ai cũng “đội” vì nghĩ

rằng đó là... chất độc. Ông Mỹ phải giải thích cặn kẽ về hóa chất, có những loại độc hại nhưng cũng có những loại không độc hại rất cần thiết cho nhu cầu sản xuất và cuộc sống hàng ngày, mà công nghệ phục vụ ngành in, hay dược phẩm là những điển hình. Ông Mỹ còn cam kết sẽ đảm bảo tuyệt đối về môi trường, nhà máy xử lý khói bụi, chất thải... thuộc loại tiên tiến thế giới; sản xuất không hề có mùi hôi, tiếng ồn.

Tháng 6-2004, Công ty Hóa chất Mỹ Lan được khởi công xây dựng. Một năm rưỡi sau, tháng 1-2006 công ty chính thức đi vào hoạt động. Do đây là lĩnh vực còn mới mẻ ở Việt Nam nên việc tìm kiếm cán bộ chuyên môn và kỹ sư rất khó. Ông Mỹ phải xuôi ngược nhiều trường đại học tuyển người, sau đó tự đào tạo về kỹ thuật, tay nghề, nghiệp vụ, quy trình thao tác, vận hành máy móc, nghiên cứu, ứng dụng... Dạy sản xuất thì dễ nhưng điều làm ông đau đầu là dạy cho cán bộ, nhân viên thay đổi tư duy và tập quán công nghiệp. Bởi trong môi trường làm việc hiện đại, công nghệ cao thì thái độ phong của người lao động phải thay đổi và thích ứng nhanh mới có thể vận dụng, tạo ra những sản phẩm chất lượng cao được. Lòng nhiệt thành của ông Mỹ nhanh chóng lan tỏa, chinh phục đến từng thành viên của công ty, đa số đều là những kỹ sư trẻ có tuổi đời 24-25. Họ rất mừng vì được một nhà khoa học nổi tiếng như ông tận tình truyền đạt kiến thức, kinh nghiệm, cộng với điều kiện làm việc hiện đại, tạo điều kiện thuận lợi cho từng cá nhân phát huy được cao nhất khả năng của mình. Không chỉ con em Trà Vinh mà nhiều người ở TPHCM, Tây Ninh... cũng lặn lội xuống KCN Long Đức xin được làm việc lâu dài với ông Mỹ.

Cùng với Công ty Hóa chất Mỹ Lan, đầu năm 2007, ông thành lập thêm công ty sản xuất vật tư ngành in và ngày 25-5 vừa qua, ông đã khởi công xây dựng công ty thứ 3, cũng mang tên Mỹ Lan. Ông Mỹ cho biết, ưu thế của Công ty Mỹ Lan là sản phẩm có bản quyền do ông phát minh, đầu vào - đầu ra đều có sẵn, thị trường tiêu thụ do ngành in ngày càng phát triển. Ngoài ra, ông luôn bán những cái mà người ta đang cần, nên 10 triệu m² bản kẽm mỗi năm hiện nay không lâu đủ cung cấp. Tới đây Công ty Mỹ Lan sẽ nâng công suất lên 20

Công ty Hóa chất Mỹ Lan, nơi sản xuất bản kẽm CTP số 1 hiện nay.

Ảnh: Thế Tường

triệu m² bản kẽm, trong đó 90% xuất khẩu sang châu Âu, châu Á, châu Mỹ và châu Phi với giá bán 6-8 USD/m².

Đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao

Là một doanh nhân, một nhà khoa học tâm cơ thế giới nhưng với ông Mỹ vẫn chưa đủ. Năm 2006, nghe tin Trà Vinh được Chính phủ cho phép thành lập trường đại học, ông Mỹ đã đến đặt vấn đề hợp tác, liên kết với trường thành lập khoa hóa học ứng dụng, với 2 chuyên ngành "hóa học ứng dụng chất dẻo linh hoạt và vật liệu nano" và "công nghệ in". Đây là 2 chuyên ngành chưa có trường đại học nào trong cả nước đào tạo. Năm 2007, sau khi được Bộ Giáo dục - Đào tạo cho phép tuyển sinh ngành mới này, đã có gần 870 thí sinh các nơi đăng ký dự thi, qua kết quả sàng lọc, còn lại 23 sinh viên đủ tiêu chuẩn theo học. Khó thứ 2 được nâng lên 47 sinh viên và hiện nay trường tiếp tục tuyển khóa thứ 3.

Do là môn học hoàn toàn mới mẻ nên nhà trường thiếu giảng viên chuyên ngành. Dù bận trăm công ngàn việc, ông Mỹ vẫn đảm đương nhiệm vụ trưởng khoa và trở thành doanh nhân hiếm hoi làm trường khoa ở một trường đại học, kiêm luôn giảng dạy. Hầu hết giáo trình

Ngay năm đầu tiên hoạt động với sản phẩm đặc thù bản kẽm CTP phục vụ ngành in, Công ty Hóa chất Mỹ Lan đã đạt doanh thu 9 tỷ đồng, lợi nhuận khoảng 4 tỷ đồng. Năm 2007, doanh thu được nâng lên 22 tỷ đồng, lợi nhuận 9 tỷ đồng. Năm 2008, công ty tiếp tục mở rộng quy mô sản xuất, đạt doanh thu hơn 40 tỷ đồng và lợi nhuận 19 tỷ đồng. Dự kiến năm nay, doanh thu vượt 50 tỷ đồng. Tính bình quân, lợi nhuận trên tổng doanh thu ước khoảng 40%, là mức lợi nhuận rất cao. Lợi thế cơ bản của Trà Vinh là nguồn lao động lớn, giá không cao, điều kiện sinh hoạt thấp, doanh nghiệp lại được ưu đãi về thuế và nhiều chính sách khác. Công ty Mỹ Lan đang tiếp tục đầu tư xây thêm nhà máy, mở rộng quy mô hoạt động thu hút khoảng 1.000 cán bộ, kỹ sư và công nhân làm việc, đưa Trà Vinh trở thành nơi sản xuất công nghệ ngành in hiện đại bậc nhất.

của khoa hóa học ứng dụng đều do ông cùng các kỹ sư Trần Thế Tường, Huỳnh Ngọc Mẫn và nhiều kỹ sư của công ty biên soạn, hướng dẫn và giảng dạy cho sinh viên. Ông cũng nhờ bạn bè là những giáo sư, tiến sĩ ở nước ngoài về trực tiếp lên lớp hoặc hỗ trợ tài liệu. Điều thú vị ở nhiều nước trên thế giới chỉ dạy về chất dẻo linh hoạt và vật liệu nano cho sinh viên học những năm cuối, hoặc học lên thạc sĩ và tiến sĩ, trong khi Đại học Trà Vinh đưa vào giáo trình giảng dạy ngay từ năm đầu. Cùng với thực tế đội ngũ kỹ sư lĩnh vực này ở Việt Nam còn ít, ông Mỹ muốn đào tạo cụ thể, chuyên sâu để sớm có những kỹ sư hóa về chất dẻo, vật liệu nano giỏi.

Phương pháp dạy của ông Mỹ không giống các trường khác, ông yêu cầu sinh viên của mình từ bỏ quan niệm học để lấy bằng cấp, mà phải nghĩ đến chuyện học để làm việc và làm thật giỏi bằng kiến thức, khả năng của chính mình. Vì thế, mỗi lần lên lớp ông cung cấp kiến thức liên tục để sinh viên hấp thụ và yêu cầu sinh viên phản hồi những gì đã biết, chưa biết hoặc những vấn đề họ quan tâm... Học lý thuyết đến đâu, ông cho thực hành đến đó ngay trên máy móc, thiết bị của công ty. Ông còn bố trí cho sinh viên tham gia nghiên

cứu, phân tích mẫu... nhờ đó kiến thức của các em tiến bộ rất nhanh. Theo liên kết giữa ông và trường Đại học Trà Vinh, Công ty Hóa chất Mỹ Lan sẽ tài trợ toàn bộ về thí nghiệm, ăn uống cho sinh viên, thực tập, học ngoại khóa tại công ty, giảng viên không lĩnh lương. Sau khi ra trường công ty sẽ nhận các em vào làm việc. Từ cơ chế thoáng nên các sinh viên say mê học về kiến thức và học cả môi trường làm việc hiện đại tại Công ty Hóa chất Mỹ Lan. Ông Mỹ còn tính toán sẽ đưa các sinh viên sang Canada nghiên cứu nhằm đào tạo thật nhiều tài năng giỏi cho đất nước.

Ông Mỹ cho biết đội ngũ kỹ sư do ông đào tạo đã trưởng thành và công tác rất tốt. Họ nhanh chóng nắm bắt những kiến thức khoa học, công nghệ mới để sản xuất ra những bản kẽm CTP chất lượng tốt. "Tôi đang ấp ủ tham vọng xây dựng thương hiệu Mỹ Lan thuộc loại hàng đầu trong nước và sẵn sàng cạnh tranh với thế giới về công nghệ ngành in. Vì thế tôi chẳng tiếc tiền của, công sức đầu tư đào tạo nhiều kỹ sư giỏi trên lĩnh vực đầy tiềm năng này. Đây cũng là cách để tôi đóng góp một phần công sức của mình hỗ trợ Trà Vinh nói riêng và đất nước nói chung, đào tạo nguồn nhân lực căn cơ nhất" - ông Mỹ nói.

Tiến sĩ Nguyễn Thanh Mỹ cho biết việc mở rộng các nhà máy Mỹ Lan nhằm tạo thêm việc làm cho người lao động có mức lương cao, cuộc sống ổn định. Hiện nay, lương công nhân 2-3 triệu đồng/người/tháng, kỹ sư 5-10 triệu đồng/người/tháng trở lên. Ngoài ra công ty còn tài trợ ăn uống chu đáo và nhiều chế độ khác. Ông Mỹ không quan niệm chủ tớ, mà luôn gần gũi với công nhân, xem họ là người giúp ông thực hiện ước mơ của mình. Nơi làm việc của ông và cán bộ đều khang trang như nhau, thậm chí toilet dành cho công nhân được trang bị hiện đại, sạch sẽ không thua toilet ở khách sạn 5 sao của TPHCM.

Ngoài công việc nghiên cứu khoa học, kinh doanh, giảng dạy, ông Mỹ còn tích cực làm công tác xã hội, nhất là giáo dục. Ông Mỹ đang là Ủy viên Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.